

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ സപ്തവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തവിംശഃ സർഗഃ ||

ത്രിജടായാഃ സ്വപ്നസ്തത്ര രക്ഷസാം വിനാശസ്യ ശ്രീരാഘവവിജയസ്യ ച
സൂചനം

ഇത്യുക്താഃ സീതയാ ഘോരം
രാക്ഷസ്യഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതാഃ |
കാശ്ചിഇജുമുസ്തദാവ്യാതും
രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ || 5.27.1 ||

തതഃ സീതാമുപാഗമ്യ
രാക്ഷസ്യോ ഭീമദർശനാഃ |
പുനഃ പരുഷമേകാർഥ -
മനർഥാർഥമമാബ്രുവൻ || 5.27.2 ||

അദ്വേദാനീം തവാനാർയേ
സീതേ പാപവിനിശ്ചയേ |
രാക്ഷസ്യോ ഭക്ഷയിഷ്യന്തി
മാംസമേതദ് യഥാസുഖം || 5.27.3 ||

സീതാം താഭിരനാർയാഭി -
ർദ്ദൃഷ്ട്യാ സന്തർജ്ജിതാം തദാ |
രാക്ഷസീ ത്രിജടാ വൃദ്ധാ
പ്രബുദ്ധാ വാക്യമബ്രവീത് || 5.27.4 ||

ആത്മാനം ഖാദതാനാർയാ
 ന സീതാം ഭക്ഷയിഷ്യഥ |
 ജനകസ്യ സുതാമിഷ്ടാം
 സ്തൂഷാം ദശരഥസ്യ ച ||5.27.5 ||

സ്വപ്നോ ഹൃദ്യ മയാ ദൃഷ്ടോ
 ദാരുണോ രോമഹർഷണഃ |
 രാക്ഷസാനാമദാവായ
 ഭർതുരസ്യ ദവായ ച ||5.27.6 ||

ഏവമുക്താസ്ത്രിജടയാ
 രാക്ഷസ്യഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതാഃ |
 സർവാ ഏവാബ്രുവൻ ഭീതാ -
 സ്ത്രിജടാം താമിദം വചഃ ||5.27.7 ||

കഥയസ്യ ത്വയാ ദൃഷ്ടഃ
 സ്വപ്നോഽയം കീദൃശോ നിശി |
 താസാം ശ്രുത്വാ തു വചനം
 രാക്ഷസീനാം മൂഖോദ്ഗതം ||5.27.8 ||

ഉവാച വചനം കാലേ
 ത്രിജടാ സ്വപ്നസംശ്രിതം |
 ഗജദന്തമയീം ദിവ്യാം
 ശിബികാമന്തരിക്ഷഗാം ||5.27.9 ||

യുക്താം വാജിസഹസ്രേണ
 സ്വയമാസ്ഥായ രാഘവഃ |
 ശുക്ലമാൽയാംബരധരോ
 ലക്ഷ്മണേന സമാഗതഃ ||5.27.10 ||

സ്വപ്നേ ചാദ്യ മയാ ദൃഷ്ടാ
 സീതാ ശുക്ലാംബരാവൃതാ |
 സാഗരേണ പരിക്ഷിപ്തം
 ശ്വേതപർവതമാസ്ഥിതാ ||5.27.11 ||

രാമേണ സംഗതാ സീതാ
 ഭാസ്കരേണ പ്രഭാ യഥാ |
 രാഘവശ്ച പുനർദ്ദൃഷ്ട -
 ശ്ചതുർദന്തം മഹാഗജം ||5.27.12 ||

ആരുഢഃ ശൈലസങ്കാശം
 ചകാസ സഹലക്ഷ്മണഃ |
 തതസ്തു സൂർയസങ്കാശൗ
 ദീപ്യമാനൗ സ്വതേജസാ ||5.27.13 ||

ശുക്ലമാൽയാംബരധരൗ
 ജാനകീം പര്യുപസ്ഥിതൗ |
 തതസ്തസ്യ നഗന്ധ്യാഗ്രേ
 ഹ്യാകാശസ്ഥസ്യ ദന്തിനഃ ||5.27.14 ||

ഭർത്രാ പരിഗൃഹീതസ്യ
 ജാനകീ സ്തന്ധമാശ്രിതാ |
 ഭർതൂരകാത് സമുത്പത്യ
 തതഃ കമലലോചനാ ||5.27.15 ||

ചന്ദ്രസൂർയൗ മയാ ദൃഷ്ടാ
 പാണിദ്യാം പരിമാർജ്ജതീ |
 തതസ്താദ്യാം കുമാരാദ്യാ -
 മാസ്ഥിതഃ സ ഗജോത്തമഃ |

സീതയാ ച വിശാലാക്ഷ്യാ
ലങ്കായാ ഉപരി സ്ഥിതഃ ||5.27.16 ||

പാണ്ഡുരർഷഭയുക്തേന
രഥേനാഷ്ടയുജ്ഞാ സ്വയം |
ഇഹോപയാതഃ കാകുത്സ്മഃ
സീതയാ സഹ ഭാർയയാ ||5.27.17 ||

ശുക്ലമാൽയാംബരധരോ
ലക്ഷ്മണേന സഹാഗതഃ |
തതോന്യത്ര മയാ ദൃഷ്ടോ
രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ ||5.27.18 ||

ലക്ഷ്മണേന സഹ ഭ്രാത്രോ
സീതയാ സഹ വീര്യവാൻ |
ആരുഹ്യ പുഷ്പകം ദിവ്യം
വിമാനം സൂര്യസന്നിഭം ||5.27.19 ||

ഉത്തരാം ദിശമാലോച്യ
പ്രസ്ഥിതഃ പുരുഷോത്തമഃ |
ഏവം സ്വപ്നേ മയാ ദൃഷ്ടോ
രാമോ വിഷ്ണുപരാക്രമഃ ||5.27.20 ||

ലക്ഷ്മണേന സഹ ഭ്രാത്രോ
സീതയാ സഹ ഭാർയയാ |
ന ഹി രാമോ മഹാതേജാഃ
ശക്യോ ജേതും സുരാസുരൈഃ ||5.27.21 ||

രാക്ഷസൈർവാപി ചാൻയൈർവാ
സ്വർഗഃ പാപജനൈരിവ |

രാവണശ്ച മയാ ദൃഷ്ടോ
മുണ്ഡസ്തൈലസമുക്ഷിതഃ || 5.27.22 ||

രക്തവാസാഃ പിബൻമത്തഃ
കരവീരകൃതസ്രജഃ |
വിമാനാത് പുഷ്പകാഭദ്യ
രാവണഃ പതിതഃ ക്ഷിതൗ || 5.27.23 ||

കൃഷ്യമാണഃ സ്ത്രിയാ മുണ്ഡോ
ദൃഷ്ടഃ കൃഷ്ണാംബരഃ പുനഃ |
രഥേന ഖരയുക്തേന
രക്തമാൽയാനുലേപനഃ || 5.27.24 ||

പിബംസ്തൈലം ഹസൻ നൃത്യൻ
ദ്രാന്തചിത്താകുലേന്ദ്രിയഃ |
ഗർഭഭേന യയൗ ശീഘ്രം
ദക്ഷിണാം ദിശമാസ്ഥിതഃ || 5.27.25 ||

പുനരേവ മയാ ദൃഷ്ടോ
രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ |
പതിത്വോവാക്ശിരാ ഭൂമൗ
ഗർഭഭാദ് ഭയമോഹിതഃ || 5.27.26 ||

സഹസോത്ഥായ സംദ്രാന്തോ
ഭയാർത്ഥോ മദവിഹ്വലഃ |
ഉൻമത്തരുപോ ദിഗ്യാസാ
ദൂർവാക്യം പ്രലപൻ ബഹു || 5.27.27 ||

ദൂർഗന്ധം ദുഃസഹം ഘോരം
തിമിരം നരകോപമം |

മലപങ്കം പ്രവിശ്യാശു
മഗസ്തത്ര സ രാവണഃ || 5.27.28 ||

പ്രസ്ഥിതോ ദക്ഷിണാമാശാം
പ്രവിഷ്ടോക്തദമം ഹ്രദം |
കംഠോ ബദ്ധ്യാ ദശഗ്രീവം
പ്രമദാ രക്തവാസിനീ || 5.27.29 ||

കാലീ കർദമലിപ്താംഗീ
ദിശം യാത്യാം പ്രകർഷതി |
ഏവം തത്ര മയാ ദൃഷ്ടഃ
കുന്ദകർണോ മഹാബലഃ || 5.27.30 ||

രാവണസ്യ സുതാഃ സർവേ
മുണ്യാസ്സൈലസമുക്ഷിതാഃ |
വരാഹേണ ദശഗ്രീവഃ
ശിശുമാരേണ ചേന്ദ്രജിത് || 5.27.31 ||

ഉഷ്ട്രേണ കുന്ദകർണശ്ച
പ്രയാതോ ദക്ഷിണാം ദിശം |
ഏകസ്തത്ര മയാ ദൃഷ്ടഃ
ശ്വേതച്ഛത്രോ വിഭീഷണഃ || 5.27.32 ||

ശുക്ലമാൽയാംബരധരഃ
ശുക്ലഗന്ധാനുലേപനഃ |
ശംഖദുന്ദുഭിനിർഘോഷൈ -
ർന്യന്തഗീതൈരലങ്കൃതഃ || 5.27.33 ||

ആരുഹ്യ ശൈലസങ്കാശം
മേഘസ്തനിതനിഃസ്വനം |

ചതുർദന്തം ഗജം ദിവ്യ -
മാന്യേ തത്ര വിഭീഷണഃ ||5.27.34 ||

ചതുർഭിഃ സചിവൈഃ സാർധം
വൈഹായസമുപസ്ഥിതഃ ||5.27.35 ||

സമാജശ്ച മഹാൻ വൃത്തോ
ഗീതവാദിത്രനിഃസ്വനഃ |
പിബതാം രക്തമാൽയാനാം
രക്ഷസാം രക്തവാസസാം ||5.27.36 ||

ലങ്കാ ചേയം പുരീ രദ്യാ
സവാജിരഥകുഞ്ജരാ |
സാഗരേ പതിതാ ദൃഷ്ട്യാ
ഭഗഗോപുരതോരണാ ||5.27.37 ||

ലങ്കാ ദൃഷ്ട്യാ മയാ സ്വപ്നേ
രാവണേനാഭിരക്ഷിതാ |
ദഗ്ധാ രാമസ്യ ദൃതേന
വാനരേണ തരസ്വിനാ ||5.27.38 ||

പീത്യാ തൈലം പ്രമത്താശ്ച
പ്രഹസന്ത്യോ മഹാസ്വനാഃ |
ലങ്കായാം ദസ്മുരൂക്ഷായാം
സർവാ രാക്ഷസയോഷിതഃ ||5.27.39 ||

കുംഭകർണാദയശ്ചേമേ
സർവേ രാക്ഷസപുംഗവാഃ |
രക്തം നിവസനം ഗൃഹ്യ
പ്രവിഷ്ടാ ഗോമയഹ്രദം ||5.27.40 ||

അപഗച്ഛത പശ്യധ്വം

സീതമാപ്നോതി രാഘവഃ |

ഘാതയേത് പരമാമർഷീ

യുഷ്മാൻ സാർധം ഹി രാക്ഷസൈഃ || 5.27.41 ||

പ്രിയാം ബഹുമതാം ഭാർയാം

വനവാസമനുവ്രതാം |

ഭർത്സിതാം തർജ്ജിതാം വാപി

നാനുമംസ്യതി രാഘവഃ || 5.27.42 ||

തദലം ക്രൂരവാക്യൈശ്ച

സാന്ത്യമേവാഭിധീയതാം |

അഭിയാചാമ വൈദൈഹീ -

മേതദ്വി മമ രോചതേ || 5.27.43 ||

യസ്യ ഹ്യേവംവിധഃ സ്വപ്നോ

ദുഃഖിതായാഃ പ്രദൃശ്യതേ |

സാ ദുഃഖൈർബഹുഭിർമുക്താ

പ്രിയം പ്രാപ്നോത്യനുത്തമം || 5.27.44 ||

ഭർത്സിതാമപി യാചധ്വം

രാക്ഷസ്യഃ കിം വിവക്ഷയാ |

രാഘവാദ്ധി ഭയം ഘോരം

രാക്ഷസാനാമുപസ്ഥിതം || 5.27.45 ||

പ്രണിപാതപ്രസന്നാ ഹി

മൈഥിലീ ജനകാത്മജാ |

അലമേഷാ പരിത്രാതും

രാക്ഷസ്യോ മഹതോ ഭയാത് || 5.27.46 ||

അപി ചാസ്യാ വിശാലാക്ഷ്യാ
 ന കിഞ്ചിദുപലക്ഷയേ |
 വിരുപമപി ചാംഗേഷു
 സുസൂക്ഷ്മമപി ലക്ഷണം ||5.27.47 ||

ഛായാവൈഗുണ്യമാത്രം തു
 ശങ്കേ ദുഃഖമുപസ്ഥിതം |
 അദുഃഖാർഹാമിമാം ദേവീം
 വൈഹായസമുപസ്ഥിതാം ||5.27.48 ||

അർഥസിദ്ധിം തു വൈദേഹ്യാഃ
 പശ്യാമ്യഹമുപസ്ഥിതാം |
 രാക്ഷസേന്ദ്രവിനാശം ച
 വിജയം രാഘവസ്യ ച ||5.27.49 ||

നിമിത്തഭൂതമേതത് തു
 ശ്രോതുമസ്യ മഹത് പ്രിയം |
 ദൃശ്യതേ ച സ്തുരച്ചക്ഷുഃ
 പദ്മപത്രമിവായതം ||5.27.50 ||

ഈഷദ്ധി ഹൃഷിതോ വാസ്യ
 ദക്ഷിണായാ ഹൃദക്ഷിണം |
 അകസ്മാദേവ വൈദേഹ്യാ
 ബാഹുരേകഃ പ്രകമ്പതേ ||5.27.51 ||

കരേണുഹസ്തപ്രതിമഃ
 സവ്യശ്ചോരുരനുത്തമഃ |
 വേപൻ കഥയതീവാസ്യ
 രാഘവം പുരതഃ സ്ഥിതം ||5.27.52 ||

പക്ഷീ ച ശാഖാനിലയം പ്രവിഷ്ടഃ

പുനഃ പുനശ്ചോത്തമസാന്ത്യവാദി |

സുസ്യാഗതം വാചമുദീരയാണഃ

പുനഃ പുനശ്ചോദയതിവ ഹൃഷ്ടഃ || 5.27.53 ||

തതഃ സാ ഹ്രീമതീ ബാലാ

ഭർതൂർവിജയഹർഷിതാ |

അവോചദ് യദി തത് തഥ്യം

ഭവേയം ശരണം ഹി വഃ || 5.27.54 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ സപ്തവിംശഃ സർഗഃ ||